

SAMEN

SAMEN VOOR LATER

VERSTANDIG BELEGGEN

“Er wordt elke maand geld van mijn loon ingehouden voor mijn pensioen. Wat doet het pensioenfonds daarmee?”

Petra Vos, SPF Beheer:

“Klopt. Uw werkgever houdt maandelijks pensioenpremie in op uw loon en doet daar zelf ook een bedrag bij.

Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer (SPOV) beheert dit geld door het te beleggen. Zo bouwen we een kapitaal op waaruit u na uw pensionering een uitkering krijgt.”

INHOUD

1. BEHEER VAN HET PENSIOENGELD 3

2. RISICO'S EN RISICOBEBEERSING 4

3. BELEGGINGEN ONDER DE LOEP 5

4. BELEID EN BESTUUR 7

**5. MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD
BELEGGEN 8**

6. BELEGGINGSRESULTATEN EN KOSTEN 9

7. MEER INFORMATIE 10

BEHEER VAN HET PENSIOENGELD

Waarom worden de premies belegd?

We verwachten dat beleggen de beste manier is om uw vermogen op de lange termijn te laten groeien. Historische cijfers laten ook zien dat beleggen op de lange termijn meer oplevert dan het geld op een spaarrekening zetten. Een garantie voor de toekomst is dat natuurlijk niet. Maar zolang het de beste kansen geeft om het pensioenvermogen aan te laten groeien, beleggen wij de pensioenpremies. Want een goed rendement is nodig voor een goed pensioen. Zonder goed rendement zou u meer premie moeten betalen of een lager pensioen krijgen.

Wat levert beleggen op?

In de grafiek hiernaast geeft de oranje lijn aan hoe het pensioengeld vanaf 1985 is aangegroeid door de beleggingsresultaten van SPOV. Dit is gecorrigeerd voor inflatie, dus echte waardevermeerdering. Dat de lijn grillig loopt, komt doordat er goede en minder goede beleggingsjaren zijn. De groene lijn staat voor de groei van de premie op een gemiddelde spaarrekening. En de rode lijn geeft aan hoeveel het pensioen in waarde verminderd zou zijn door inflatie als we de premie in een spreekwoordelijke oude sok hadden bewaard. In de grafiek vergelijken we de groei van € 100 in de periode 2000-2019 door beleggingen van SPOV (€ 523), sparen (€ 160) en niets doen (€ 50).

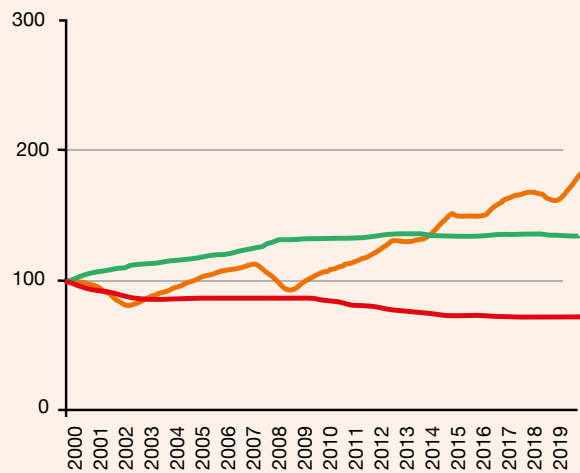
Wat is de verhouding tussen premie en uitkering?

U bouwt tijdens uw werkzame leven een bedrag op waarvan u samen met de AOW vanaf uw pensionering misschien wel 20 jaar moet leven. Maar u hoeft niet elke euro die u straks aan pensioen uitbetaald krijgt nu in te leggen als pensioenpremie. Wat u en uw werkgever nu inleggen, groeit namelijk nog aan tot we u uw pensioen gaan uitkeren.

Hoe groeit het pensioen aan?

Van elke drie euro die u aan pensioen krijgt, komt globaal gesproken een euro uit de betaalde pensioenpremie, een euro uit het rendement dat daarop behaald wordt terwijl u werkt, en een euro uit het rendement vanaf het moment dat u met pensioen bent.

HOEVEEL IS €100,- PREMIE INGELEGD IN 2000 NU WAARD?

- Gewogen gemiddeld rendement SPOV
- Sparen (Cash/Euribor 1 maand)
- Oude sok (inflatie)

RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

Loop ik risico met mijn pensioen?

Ja. Iedereen die geld belegt loopt daarmee risico. Dus ook het pensioenfonds en zijn deelnemers en gepensioneerden. Het grootste risico is dat het pensioenfonds straks te weinig vermogen heeft om u een welvaartsvast pensioen te betalen.

We proberen de risico's zoveel mogelijk te beheersen en te beperken. We doen dit door de risico's:

- Te analyseren (wat zijn onze risico's?)
- Te spreiden (hoe minimaliseren wij onze kwetsbaarheid?)
- Te controleren (doen we ook wat we hebben afgesproken?)

Wie belegt houdt rekening met mindere tijden. Als pensioenfonds zijn we gewend om op langere termijn, gemiddeld 40 jaar, te beleggen. Wij werken met deskundige en professionele mensen die verantwoord omgaan met uw geld. Maar er blijven altijd risico's kleven aan beleggen.

Welke risico's zijn acceptabel voor het fonds?

Voordat wij gaan beleggen, bepalen wij welke risico's het pensioenfonds wil en kan lopen. Factoren die een belangrijke rol spelen bij het bepalen van het risicoprofiel zijn onder andere de inkomsten uit de pensioenpremies en de samenstelling van het deelnemersbestand. Ook vragen we deelnemers en gepensioneerden welke risico's ze aanvaardbaar vinden (risicobereidheidsonderzoeken). Verder houden we rekening met de eisen die De Nederlandsche Bank stelt aan de hoogte van het eigen vermogen (de solvabiliteit) van het pensioenfonds.

Zijn er ook risico's die het fonds zoveel mogelijk vermijdt?

We nemen maatregelen om deze ongewenste schommelingen tegen te gaan. Ook dekken we ons (deels) in tegen rentedalingen die de dekkingsgraad van het pensioenfonds negatief beïnvloeden. Verder beleggen we bijvoorbeeld niet in hedge funds. Deze hanteren complexe beleggingsstrategieën en zijn duur. Het is vaak onduidelijk wat ze doen en hoe ze dat precies doen. We vinden de risico's van hedge funds dan ook te hoog en te weinig beheersbaar.

Waarin belegt het pensioenfonds?

SPOV belegt in verschillende beleggingscategorieën. Bijvoorbeeld in zakelijke waarden zoals aandelen, in vastrentende waarden zoals staatsobligaties en bedrijfsobligaties, in vastgoed en in categorieën zoals private equity, actief MVB en liquiditeiten. Samen vormen deze categorieën de beleggingsmix van het pensioenfonds.

DE BELEGGINGSMIX EIND 2019

Waarom worden beleggingen gespreid?

Het spreiden van beleggingen is een belangrijke manier om beleggingsrisico's te verminderen. Als we met een belegging ergens verlies lijden, dan wordt dat mogelijk met winst elders opgevangen. We verdelen onze beleggingen niet alleen over de verschillende categorieën maar bijvoorbeeld ook over verschillende landen en sectoren.

Hoe spreidt het pensioenfonds de beleggingen?

Bij het beleggen van het vermogen houden we rekening met onze verplichtingen. Daarbij houden we rekening met allerlei economische scenario's. We zoeken naar beleggingen die verschillende eigenschappen hebben en daardoor anders reageren op verschillende economische omstandigheden. Zo hebben aandelen een hoger risico dan obligaties maar ze kunnen ook meer rendement geven. Staatsobligaties laten

meestal een relatief goed rendement zien wanneer de aandelen een slecht jaar hebben – zo bekeken werken ze stabiliserend. Daarnaast beleggen we in verschillende sectoren en landen over de hele wereld. Onder andere in Europa, de Verenigde Staten en opkomende landen zoals Latijns-Amerika en Azië. Geregeld maken we ook berekeningen over de lange termijn van onze beleggingen en onze pensioenverplichtingen. De uitkomsten van deze studies kunnen leiden tot aanpassingen in de beleggingsmix.

Wat speelt nog meer mee bij het vaststellen van de optimale beleggingsmix?

Voor we daadwerkelijk investeren in een specifieke beleggingscategorie, willen we antwoord op vragen als:

- Welke kosten zijn er verbonden aan de belegging?
- Vinden wij de belegging maatschappelijk verantwoord?
- Hoe groot is de kans dat wij ons geld terugkrijgen als de tegenpartij failliet gaat?
- Wat is de reputatie van de belegging?
- Wat zijn de rendementsverwachtingen?

Een pensioenfonds belegt voor de lange termijn. Wat betekent dat?

Wat we nu aan premie ontvangen, hoeft vaak pas over tientallen jaren als pensioen uitgekeerd te worden. Dat betekent dat we beleggingskeuzes op de lange termijn kunnen maken. We zijn daardoor minder afhankelijk van de dagkoersen. Omdat verschillende generaties samen in het pensioenfonds zitten, hoeft een tijdelijke terugval in de beleggingsrendementen ook niet direct gevolgen te hebben voor mensen die met pensioen gaan of al met pensioen zijn. De keuze voor lange termijnrendement is dus ook gemaakt met het oog op risicobeperking.

Wat zijn de voor- en nadelen van beleggen door een pensioenfonds?

Beleggen bij SPOV heeft verschillende voordelen. Door gebruik te maken van de solidariteit tussen de verschillende generaties kan het pensioenfonds de risico's van het beleggen over een lange termijn spreiden. Als het even niet goed gaat met de beurzen heeft dat niet direct gevolgen voor de mensen die op dat moment pensioen ontvangen. Ook profiteert het pensioenfonds van de schaalvoordelen van het collectief beleggen. De kosten die wij maken zijn laag omdat we door onze omvang scherpe prijzen kunnen bedingen. Verder werkt SPOV met professionele en deskundige mensen. Een nadeel van het beleggen van het pensioenfonds is dat u zelf minder invloed heeft op de beleggingen. U kunt bijvoorbeeld ook niet kiezen bij welk fonds u wilt beleggen. Dat heeft uw werkgever al voor u gedaan.

4

BELEID EN BESTUUR

Wie beslissen over het beleggingsbeleid?

Het bestuur is eindverantwoordelijk voor het pensioen- en vermogensbeleid van het pensioenfonds. In het bestuur zitten drie vertegenwoordigers van de werknemers (voorgedragen door de vakorganisaties), drie vertegenwoordigers van de werkgevers (namens de werkgeversverenigingen), twee gepensioneerden (voorgedragen door gepensioneerden uit het verantwoordingsorgaan) en twee onafhankelijke deskundigen.

Hoe weet ik of het fonds het goed doet?

Tussentijds toetst SPOV of de beleggingsresultaten goed zijn. Dit doen we onder andere door onze beleggingsresultaten te vergelijken met het resultaat dat de markt gemiddeld heeft behaald. Dat zijn nationale (bijvoorbeeld de AEX-index) en internationale benchmarks. U ontvangt van ons elk jaar een publieksversie van het jaarverslag met daarin de rendementen van het afgelopen jaar.

Wie adviseert het pensioenfonds over de beleggingen?

Onze beleggers houden de markt scherp in de gaten. Zij signaleren waar kansen liggen en waar de risico's juist te groot worden. SPOV doet niets met uw geld zonder dat daar uitgebreid onderzoek naar is gedaan. Bij deze onderzoeken doen we vaak een beroep op allerlei experts, zoals actuarissen, beleggingsadviseurs, accountants, juristen en vermogens-beheerders.

Hoe houdt het bestuur van het pensioenfonds controle op de beleggingen?

De beleggingen worden dagelijks bijgehouden door onze vermogensbeheerders. Ook de ontwikkelingen op de financiële markten volgen ze op de voet. Elke maand ontvangt het bestuur een overzicht met de belangrijkste gegevens. Daarnaast ontvangt het bestuur elk kwartaal een rapportage waarin de ontwikkelingen van het belegde vermogen worden toegelicht. En mochten er tussentijds ingrijpende marktbevingen zijn, dan lichten de vermogensbeheerders het bestuur hierover tijdig in.

Wat is Maatschappelijk Verantwoord Beleggen?

Natuurlijk is het voor uw pensioen belangrijk dat SPOV een goed rendement haalt. Maar er is meer dan dat. We kijken bij de selectie van onze beleggingen ook naar maatschappelijke kwesties. Hebben de bedrijven waarin we ons geld steken wel voldoende respect voor mens en milieu? Dit noemen we Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB).

Doet het pensioenfonds nader onderzoek naar het MVB-beleid van ondernemingen en overheden?

Jazeker. Het is belangrijk om te weten waarin wij beleggen, niet alleen om de kansen goed in te schatten maar ook om de risico's van elke belegging in kaart te brengen. Wij beoordelen bedrijven daarom op vele factoren. De winstgevendheid op de lange termijn is een van de belangrijkste daarvan. Verder kijken we naar de strategie en de concurrentievoordelen van een onderneming en tot slot wordt het beleid omtrent maatschappelijk verantwoord ondernemen van het bedrijf beoordeeld. Om na te gaan of een bedrijf verantwoord geleid wordt, kijken we naar de kwaliteit van het management. Belangrijke elementen daarbij zijn transparantie van beleid en het aanwezig zijn van voldoende onafhankelijke commissarissen. Daarnaast beoordelen wij of ondernemingen zich houden aan algemeen aanvaarde normen op gebied van maatschappij en milieu. Zo onderzoeken wij of bedrijven zich schuldig maken aan bijvoorbeeld kinderarbeid of milieuvervuiling.

Wat overheden betreft volgen wij de sanctielijst van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

Hoe krijgt SPOV bedrijven op het rechte spoor?

Dat doen we door gebruik te maken van ons stemrecht als aandeelhouder. Maar behalve via onze stem op aandeelhoudersvergaderingen spreken we regelmatig met de bedrijven waar we in beleggen. Wij stimuleren hiermee bedrijven om hun prestaties op gebied van duurzame ontwikkeling te verbeteren of spreken ze direct aan op hun maatschappelijk onverantwoordelijke gedrag. Blijkt dat een bedrijf binnen een bepaalde periode geen gedragsverbetering laat zien, dan sluiten we het bedrijf uit en verkopen de beleggingen. Bedrijven die betrokken zijn bij de productie en/of verkoop van controversiële wapens en tabaksproducten worden ook uitgesloten.

Gaat MVB ten koste van een goed rendement?

Dit is wetenschappelijk niet bewezen. Uit het oogpunt van risicobeheersing is een goede spreiding van de verschillende beleggingen van groot belang. Als er naar verhouding veel bedrijven uitgesloten worden, zou dit wel ten koste kunnen gaan van het rendement. Anderzijds loopt een bedrijf met slechte prestaties op sociaal- of milieugebied grotere kans op sancties, stakingen of opruimkosten in geval van bijvoorbeeld een olie lekkage. Dergelijke kosten zouden ten koste kunnen gaan van het rendement.

BELEGGINGS- RESULTATEN EN KOSTEN

Wat levert beleggen het fonds op?

Het rendement op de beleggingen kunnen van jaar tot jaar aanzienlijk verschillen. In deze brochure presenteren we geen actuele cijfers. Deze vindt u wel op de website van SPOV. Maar om u op deze plek toch een indruk te geven van waar u bij het rendement van uw pensioenfonds aan moet denken: het gemiddelde nettorendement in de periode 2010-2019 bedroeg 7,5% per jaar.

Wat zijn de kosten van het beleggen?

Uiteraard maakt een pensioenfonds bij het beleggen kosten. In tegenstelling tot de rendementen zijn de kosten wel vrij stabiel. Om u een indruk te geven van de orde van grootte: in 2019 gaven we € 21 miljoen uit aan uitvoeringskosten voor vermogensbeheer en € 3 miljoen aan zogeheten transactiekosten.

Waar kan ik meer informatie vinden over rendementen en kosten?

SPOV publiceert elk kwartaal een zogeheten kwartaalbericht op de website met daarin informatie over de rendementen. Verder ontvangt u van ons jaarlijks een publieksversie van het jaarverslag. Daarin vertellen wij u waarin we dat jaar belegden en welke rendementen we behaalden. Ook treft u een overzicht van de kosten in het jaarverslag aan. Op onze website vindt u altijd de meest actuele gegevens en cijfers. Wilt u echt de details weten? Lees dan het officiële jaarverslag op de website.

Deze brochure is met zorg samengesteld. De inhoud van deze brochures kan wijzigen. De inhoud van de oude brochure komt dan te vervallen. De informatie in deze brochure is een verkorte en vereenvoudigde versie van het pensioenreglement. Uiteindelijk is het pensioenreglement bepalend. U vindt het volledige pensioenreglement op onze website.

Persoonlijke informatie over uw pensioen vindt u op MijnSPOV. U vindt MijnSPOV op www.spov.nl en logt in met uw DigiD. Voor vragen kunt u ook terecht bij SPF Beheer. SPF Beheer voert de pensioenregeling uit en beheert het vermogen van SPOV.

Actuele cijfers

De cijfers in de brochure zijn die van 1 januari 2020, tenzij anders aangegeven. Deze cijfers kunnen wijzigen. Actuele cijfers weten? Kijk dan op de website.

Brochures

SPOV geeft een reeks brochures uit over uw pensioen. Daarin gaan we dieper in op bepaalde situaties. De volgende brochures zijn beschikbaar.

- Welkom bij SPOV
- Kies uw eigen pensioen
- En nu met pensioen
- Trouwen of samenwonen
- Een nieuwe werkgever
- Pensioen en scheiden
- De SPOV Anw-hiaatverzekering
- Een nieuwe baan in het OV
- Uit dienst
- Verstandig beleggen

U kunt deze brochures vinden op onze website of bij ons bestellen.

Persoonlijk advies

Voor vragen over de pensioenregeling of een persoonlijk pensioenadvies belt u met: (030) 232 93 99. Voor informatie over het verkleinen van een pensioentekort belt u met: (030) 232 93 40.

Wat krijgt u verder van ons?

U ontvangt elk jaar een persoonlijk en uitgebreid pensioenoverzicht. Daarnaast krijgt u tweemaal per jaar SPOV Nieuws. Hierin staat informatie over de pensioenregeling en de financiële positie van het pensioenfonds. U ontvangt elk jaar een publieksversie van het jaarverslag.

Zo bereikt u ons

SPF Beheer
Postbus 2030
3500 GA UTRECHT

- T** (030) 232 93 99 (van 9.00 tot 17.00 uur)
- E** pensioenen@spfbeheer.nl
- W** www.spov.nl

Spreekuur: van 10.00 tot 16.00 uur.
Arthur van Schendelstraat 850
3511 ML Utrecht

Klachtencommissie

Heeft u een klacht? Laat het ons dan weten. Misschien kunnen we het samen oplossen. Komen we er niet uit, dan kunt u een klacht indienen bij de klachtencommissie van SPF Beheer.

SPF Beheer Klachtencommissie
Antwoordnummer 4353, 3500 VE UTRECHT

- T** (030) 232 91 60
- E** klachten@spfbeheer.nl

Uitgave: Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer, januari 2020.

Spoorwegpensioenfonds en SPOV gaan samen verder als Pensioenfonds Rail & Openbaar Vervoer.

Meer weten? Kijk op www.railov.nl.